

Verksamhetsberättelse 2018

nämndversion

Vatten och avlopp

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Periodens resultat	3
2.1 Driftredovisning.....	3
2.2 Investeringsredovisning.....	4
3 Viktiga händelser i verksamheten	4
4 Redovisning av mål (helår)	5
4.1 Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.....	5
5 Redovisning av miljöprogrammets mål (helår)	6
5.1 Friskt vatten.....	6
5.2 Giftfri miljö.....	7
6 Utmaningar inför framtiden	7

Bilagor

Bilaga 1: VA resultaträkning

1 Inledning

Vatten- och avloppsverksamheten är ansvarig för att alla abonnenter ska ha tillgång till dricksvatten liksom att allt spill- och dagvatten tas omhand på ett riktigt sätt. Kommunalförbundet Norrvatten, som Danderyd är en del av, producerar och transporterar dricksvattnet till kommunen. Därefter tar kommunens egna nät över distributionen till varje enskild abonnent. Från varje abonnent har dessutom VA-verksamheten ansvar att omhänderta spill- och dagvatten på ett miljöriktigt sätt. Spillvattnet leds till Käppalaverket som drivs av kommunalförbundet Käppala som ser till att det renas innan det släpps ut i Östersjön. Dagvattnet leds till närmaste recipient. Det är framförallt Edsviken och Stora Värtan.

VA-verksamheten regleras av vattentjänstlagen som tydligt reglerar ekonomi, taxa, och andra rättigheter och skyldigheter. I denna lagstiftning regleras bland annat att verksamheten inte får gå med vinst och att inga VA-taxemedel får gå till annan kommunal verksamhet. Vid otydligheter eller olika tolkningar av lagstiftningen prövas ärendet i mark-och miljödomstolen.

2 Periodens resultat

2.1 Driftredovisning

Verksamhetsområde	Budget	Bokslut	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	62,8	62,8	0,0
Balansering eget kapital	5,7	5,4	0,3
Verksamhetens kostnader	-68,5	-68,2	0,3
Årets resultat	-5,7	-5,4	0,3

VA-verksamhetens intäkter kommer från VA-abbonenternas erlagda bruks- och anläggningsavgifter. Bruksavgifterna står för den absolut största delen av intäkterna. Under 2018 uppgick intäkterna till 62,8 mnkr. Budgeterade intäkter för 2018 var 62,8 mnkr.

Kostnaderna för 2018 uppgick totalt till 68,2 mnkr medan de budgeterade kostnaderna var 68,5 mnkr. Verksamheten har alltså sammantaget haft 0,3 mnkr mindre kostnader jämfört med budget.

Sammantaget har därmed verksamheten givit ett negativt resultat på 5,4 mnkr. Det är 0,3 mnkr bättre än det budgeterade underskottet om 5,7 mnkr.

Verksamhetens kostnadsposter samverkar både positivt och negativt till den sammanlagda kostnadsnivån. Den kostnad som ökat är driftkostnader. VA-verksamheten har under 2018 haft några kostsamma reparationer och insatser. Som exempel kan nämnas att reparationen av spillvattenledningen vid Golfvägen som kostade ca 1,2 mnkr. VA-ledningarna ligger djupt på denna del, vilket ger ökade kostnader. VA-verksamheten har också valt att lägga resurser på att spola dagvattenledningar. Kulverten under Nora torg och dagvattenledningsnätet vid Helgevägen är exempel på större insatser under 2018.

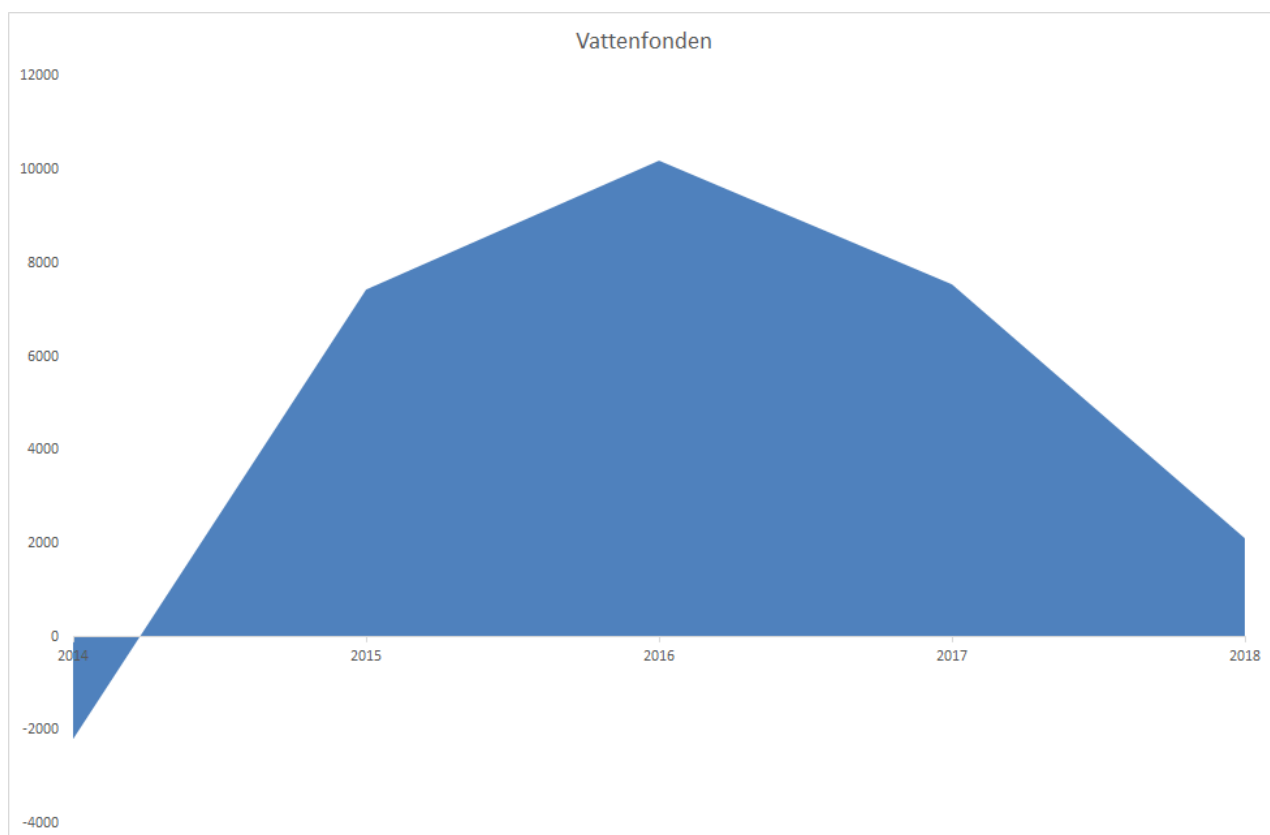
De kostnader som minskat är bland annat försäkringskostnader där VA-verksamheten varit förskonad från kostsamma ärenden. Det gav 2018 1,6 mnkr lägre kostnader jämfört med budget. VA-verksamheten har också minskat omfattningen av konsulter och utredningar och jämfört med budget minskat kostnaderna med 1,3 mnkr

VA-verksamheten ska över åren ge ett nollresultat. Över- respektive underskott balanseras mot eget kapitalposten från VA-fonden. Då VA-fonden haft ett överskott har det balanserats mot planerade underskott. VA-fondens ingående värde uppgick till 7,5 mnkr. Efter årets planerade negativa resultat om 5,4 mnkr är utgående balans 2,1 mnkr. De ökade kostnaderna som VA-verksamheten haft de senaste åren har kunnat balanseras mot återföring av överskott från VA-fonden.

Tabell 1: VA-fondens utveckling 2014-2018

	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
VA Fond	-2186	7429	10209	7537	2113

Diagram 1: VA-fondens utveckling 2014-2018

2.2 Investeringsredovisning

(mnkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Totalt	27,9	17,1	10,8
Nettokostnader	27,9	17,1	10,8

Den största delen av investeringsvolymen har 2018 lagts på Edsviksvägens förnyelse. Under 2018 investerade VA-verksamheten 15,3 mnkr i projektet. Projektet är försenat och fördyrat. Det kommer att slutredovisas under 2019. Projekt pumpstationsförnyelse har påbörjats och VA-verksamheten har lagt knappt 2 mnkr under 2018 och projektet kommer att fortsätta under 2019. VA-förnyelsen i Samsöviksprojektet har planerats och projekterats. Medel för detta har därför ormbudgeterats till 2019. I princip har inga medel använts i Mörby centrumprojektet.

3 Viktiga händelser i verksamheten

Arbetet med att förnya gamla ledningar inom privata fastigheter har intensifierats. Det är resursförstärkningen i form av en juridikansvarig på avdelningen som gjort detta möjligt. Arbetsinsatsen är hög för att förnya dessa ledningarna jämfört med ledningar som ligger på kommunal mark.

VA-verksamheten har ställts inför ett par tekniskt svåra driftstörningar. Den kostsammaste var stoppet på Golfbanevägen. Djupet i kombination med en besvärlig trafiksituation gjorde denna händelse utmärkande. En lärdom av detta stopp är att placeringen av VA-ledningar har betydelse för driftkostnader både nu och i framtiden.

Läcksökning blir svårare på grund av förändrade material i ledningsnätet. För att öka kunskapen om hur VA-verksamheten ska möta denna utmaning har VA-verksamheten tillsammans med Norrvatten genomfört ett försök att avdela ett område av kommunens nät för att genomföra mätning av inkommande vatten till detta väldefinierade område. Projektet syftar till att snabbare upptäcka vattenläckor i nätet. Under 2019 kommer erfarenheter från detta projekt att ligga till grund för att utvärdera om metoden kan tillämpas i större skala.

Den hydrauliska modellen, som teoretiskt kan förutsäga hur vattnet rör sig i ledningsnätet, har kunnat testas i skarpt läge då Norrvatten gjorde provavstängning av en del av sin huvudvattenledning. Resultatet visar att modellen väl förutsåg det som hände.

4 Redovisning av mål (helår)

Nämndens inriktningsmål:

4.1 Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.

Verksamhetens resultatmål:

4.1.1 Dricksvattnet ska hålla en hög kvalitet.

Utfall 2018

Kommentar 2018

Dricksvattnet fortsätter att hålla en hög kvalitet. Under hösten hade VA-verksamheten ett prov med anmärkning som vid omprov var godkänt.

Nyckeltal	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Provresultat	0	Mindre än 3	Mindre än 3	Mindre än 3
NMI Dricksvattnet		Över 80%	Över 80%	Över 80%

Provresultatet är antal prov som visar tjänligt med anmärkning eller otjänligt inom det av miljö- och hälsoskydds nämnden beslutade egenkontrollprogrammet av Danderyds kommuns dricksvatten
NMI-målet, hämtat från SCBs statistik, består av svaret på frågan "vad tror eller tycker du om dricksvattnet i din kommun?". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80% eller fler ger betygen 8-10 på en 10-gradig skala där 10 är bäst.

Verksamhetens resultatmål:

4.1.2 Danderyds VA-verksamhet tillhandahåller dricksvatten med god leveranssäkerhet.

Utfall 2018

Kommentar 2018

Under perioden är antalet vattenläckor 16 stycken och ligger alltså fortsatt på en låg nivå.

Nyckeltal	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Antal vattenläckor	16	Mindre än 25	Mindre än 25	Mindre än 25
NMI Vattenförsörjning		Över 80%	Över 80%	Över 80%

NMI-målet, hämtat från SCBs statistik, består av svaret på frågan "vad tror eller tycker du om din kommuns dricksvattenförsörjning?". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80% eller fler ger betygen 8-10 på en 10-gradig skala där 10 är bäst.

Verksamhetens resultatmål:

4.1.3 Danderyd har en god funktionalitet i avloppsnetet.

Utfall 2018

Kommentar 2018

Antalet avloppsstopp fortsätter att öka. Det är en oroväckande utveckling som VA-verksamheten behöver vända. En ökad tydlighet gällande fettavskiljare i kommunen med tydliga riktlinjer och ett enhetligt hämningsförfarande för alla fettavskiljare förväntas ge färre driftstörningar framöver. För att långsiktigt minska antalet avloppsstopp så har VA-verksamheten också analyserat sträckor som har varit problematiska och beaktat dem i reinvesteringsprioriteringen.

Nyckeltal	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Antal avloppsstopp	51	Mindre än 55	Mindre än 50	Mindre än 45
NMI Avloppssystem		Över 70%	Över 70%	Över 70%

NMI-målet, hämtat från SCBs statistik, består av svaret på frågan "vad tror eller tycker du om din kommuns avloppssystem?". Målsättningen är att erhålla ett resultat där 80% eller fler ger betygen 8-10 på en 10-gradig skala där 10 är bäst.

5 Redovisning av miljöprogrammets mål (helår)

5.1 Friskt vatten

5.1.1 (Mprg 2.3.2) Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska genomföras.

Kommunfullmäktig har i oktober 2018 fattat beslut om att ta fram vattenrelaterade planer. Dagvattenplanen är en av dessa planer. Arbetet kommer att intensifieras under 2019 men målet uppnås inte eftersom Danderyds kommun saknar dagvattenplan.

Nyckeltal	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Enl.dagvattenplan.	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja

5.1.2 (Mprg 2.1.1.) Minska mängden vatten till dag- och spillvattennätet

Andel inläckage redovisas i senare rapporter då underliggande statistik inte är tillgänglig. Inga bräddningar har förekommit under 2018.

Nyckeltal	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Andel inläckage	2,3		Lägre än 2,5	Lägre än 2,5	Lägre än 2,5
Antalet bräddningar från spillvattenpumpstationer	0	0	0	0	0

Andel inläckage definieras som kvoten mellan levererad spillvattenmängd till Käppala och såld vattenmängd till abonnenter. Målet är att understiga en kvot på 2,5.

5.1.3 (Mprg 2.1.2.) Minska användningen av konstgödsel

Ingen konstgödning har använts eller kommer att användas på de ytor VA-verksamheten förvaltar.

Nyckeltal	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Användning av konstgödsel på kommunägd mark	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

5.2 Giffri miljö

5.2.1 (Mprg 5.4.1) Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ

Då det har varit möjligt har hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen bytts ut mot

miljövänligare alternativ.

Nyckeltal	Resultat 2017	Resultat 2018	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
Riskbedömning utförd	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

6 Utmaningar inför framtiden

En översyn av VA-taxan påbörjades under året och planeras slutföras under 2019. Efter taxans antagande i kommunfullmäktige planerar verksamheten att genomföra en kommunikationsinsats för att öka kunskapen om den nya taxan.

Förnyelse av gamla ledningar över privata fastigheter kräver resurser. Att kunna genomföra denna förnyelse med rimliga resursinsatser är en utmaning för verksamheten. Även handläggningstiden hos nödvändiga myndigheter påverkar arbetets planering.

Utvecklingsprojekt såsom tillskottsvatten och ovidkommande vatten kräver resurser för verksamheten.

Att genomföra investeringsprojekt som VA-verksamheten står inför, är en utmaning för VA-verksamheten.

VA verksamheten Danderyd 2018

Resultaträkning (tkr)		Utfall	
	Not	2018-12-31	2017-12-31
Rörelseintäkter			
VA-avgifter, fasta och rörliga		61 365	61 006
Anläggningsavgifter		1 217	1 099
Övriga intäkter	1	154	103
VA fond, intäkt	2	5 424	2 672
Summa		68 160	64 880
Rörelsekostnader			
Driftskostnader	3	-18 212	-16 827
Renvatteninköp, Norrvatten		-10 183	-11 105
Avloppskostnad, Käppala		-16 650	-15 365
Administrativa kostnader	4	-10 408	-8 717
Summa		-55 453	-52 014
Rörelseresultat		12 707	12 866
Avskrivningar		-11 778	-11 657
Resultat efter avskrivningar		929	1 209
Ränteintäkter		304	304
Räntekostnader		-1 233	-1 513
Resultat efter finansiella poster		0	0
Årets resultat		0	0
Balansräkning (tkr)			
	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	5	171 115	161 502
Omsättningstillgångar	6	17 684	16 045
Summa tillgångar		188 799	177 547
Skulder			
Skuld till VA kollektivet	7	38 811	35 602
VA kommunlån		139 289	123 600
Kortfristiga skulder	8	8 586	10 808
VA fond, ackumulerat resultat	9	7 537	10 209
VA fond, året		-5 424	-2 672
Summa skulder		188 799	177 547
Not (tkr)		2018-12-31	2017-12-31
1 Övriga intäkter			
Ränteintäkter kundfordringar		31	26
Inkassoavgifter		27	27
Försäljning av konsulttjänster		17	20
Investeringsbidrag		30	30
Övriga intäkter		49	0
		154	103
2 VA-verksamheten ska uppvisa ett nollresultat. Eventuella över- eller underskott redovisas som skuld eller fordran på abonnenterna.			
3 Driftskostnader			
Driftentreprenad		-2 268	-2 161
Reparationer		-13 833	-10 689
Övrig tillsyn och skötsel		-470	-1 409
Hyra av vattenmätare		-1 079	-1 118
Övrigt		36	-850
El		-598	-600
		-18 212	-16 827
4 Administrativa kostnader			
Löner		-4 574	-3 339
Administrativa entreprenader		-1 604	-1 584
Konsulter/utredningar		-740	-619
Övriga administrativa kostnader *		-3 490	-3 175
		-10 408	-8 717

* Tekniska kontorets administrativa kostnader för lokaler och gemensamma tjänster såsom IT, telefoni, ekonomi, personal, ärendehantering, sekretariat och vaktmästeri fördelas på verksamheterna baserat på antal anställda inom respektive verksamhet.

	2018-12-31	2017-12-31
5 Anläggningstillgångar		
Pågående projekt	29 186	10 973
Fastighet för annan verksamhet	403 723	400 636
Ack. Avskrivning	-261 794	-250 107
Restvärde	171 115	161 502
Komponentavskrivning tillämpade from 2016-01-01	År	
Rör i backen	50	
Ventiler	15	
Pumpstation hus	80	
Pumpstation tak, dörr, inredning	25	
Pumpstation el	40	
Pumpstation sumpgrop	30	
Pumpstation pumpar	20	
VA elektronik	5	
Nya serviser och förbindelsepunkter	30	
Avskrivningstider tillämpade tom 2015-12-31	År	
VA-ledningar (from 2009)	50	
VA-anläggningar (före 2009)	33	
Pumpstationer	25	
6 Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	5 406	4 834
Kassa och bank	12 278	11 211
	17 684	16 045
7 Skuld till VA-kollektivet		
From 2009 periodiseras 90% av inbetalda anläggningsavgifter. Avgifterna intäktsförs med 2% per år.		
Förutbetalda anläggningsavgifter 2009	4 951	4 951
Förutbetalda anläggningsavgifter 2010	4 622	4 622
Förutbetalda anläggningsavgifter 2011	3 099	3 099
Förutbetalda anläggningsavgifter 2012	2 664	2 664
Förutbetalda anläggningsavgifter 2013	2 360	2 360
Förutbetalda anläggningsavgifter 2014	4 096	4 096
Förutbetalda anläggningsavgifter 2015	3 430	3 430
Förutbetalda anläggningsavgifter 2016	9 574	9 574
Förutbetalda anläggningsavgifter 2017	3 574	3 574
Förutbetalda anläggningsavgifter 2018	3 983	
Total	42 353	38 370
Avgår intäktsförda avgifter ack.	-3 542	-2 768
Skuld till VA-kollektivet	38 811	35 602
8 Kortfristiga skulder		
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	6 152	9 668
Leverantörsskulder	2 434	1 140
	8 586	10 808
9 VA-verksamheten ska uppvisa ett nollresultat. Eventuella över- eller underskott redovisas som skuld eller fordran på abonnenterna. (VA-fond)		
VA-fondens ingående balans 201801	7 537	10 209
VA-fondens utgående balans 201812	2 113	7 537
Redovisningsprinciper		
Tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Kommunallagen (KL), Kommunal redovisningslag (KRL) och Lagen om allmänna vattenjämster (LAV07). Redovisning av affärsverksamhet sker mot bakgrund av självkostnadsprincipen. (RKR)		